

МОДЕЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ГЕНДЕРНИМ КОМПОНЕНТОМ

Статтю присвячено дослідженню особливостей опису фразеологічних одиниць з гендерним компонентом у лексикографічних виданнях англійської мови. У ній розглянуто концепцію фразеологічного значення та встановлено роль, яку в даному значенні грає гендерний компонент. З'ясовано структуру словникової статті, що дозволяє детальніше розглядати завдання, пов'язані зі складанням англійських фразеологічних словників. Проаналізовано основні підходи до класифікації словникових дефініцій як найбільш ілюстративних компонентів з точки зору гендерної інформації, що міститься у фразеологічній одиниці. Виділено найпоширеніші типи лексикографічних моделей фразеологічних одиниць з гендерним компонентом, що репрезентовані в ідіоматичних словниках англійської мови.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, гендерний компонент, модель лексикографічної репрезентації.

У зв'язку із стрімким розвитком суспільства дослідження гендерного аспекту набуває все більшої значущості. З'являється все більше напрямів, орієнтованих на дослідження проявів гендера на різних мовних рівнях, включаючи фразеологію. Вельми перспективною в цьому сенсі є лексикографія, що доказано зростаючим інтересом до аналізу маніфестацій гендерного компоненту у лексикографічних виданнях різних мов (О. А. Васькова, Ю. В. Вішнякова, А. Грем, М. С. Колеснікова, К. Креймері) [1-5]. Адже, "сучасна лексикографія являє собою синтетичну інформаційно-пізнавально-методологічну науку, яка лежить на стику різних інформаційних технологій, комп'ютерного мовознавства, практичних наукових експериментів, загальної та педагогічної лінгвістики" [6: 12].

Зв'язок гендерної лінгвістики і фразеології стає усе більш нерозривним та сприяє подальшому відображенню цих взаємодій у фразеологічній системі англійської мови. Саме ці рефлексії сприяють необхідності описати специфіку декодування значення гендерного компонента фразеологічних одиниць у лексикографічних виданнях, що обумовлює **актуальність дослідження**.

Мета роботи полягає у встановленні та описі особливостей лексикографічного відображення гендерно маркованих фразеологічних одиниць, які і є **об'єктом даного дослідження**. **Предметом** є особливості лексикографічного відображення гендерно маркованих фразеологічних одиниць у словниках англійської мови. Матеріал дослідження складають 1300 фразеологічних одиниць з гендерним компонентом, отримані методом суцільної вибірки з сучасних фразеологічних словників [7-10]. Емпіричний матеріал було дібрано з урахуванням структурного та семантичного критеріїв. Перший мав на увазі відбір фразеологізмів, що містять в структурі лексеми-індикатори чоловічої або жіночої статі (man, boy, girl, lady і т. п.), наприклад: *Lady Luck* 'Пані Удача' – chance personified as a controlling power in human affairs. Семантичний критерій застосовувався до фразеологізмів, які містять у своєму значенні експліцитні або імпліцитні гендерні характеристики: *mutton dressed as lamb* – a middle-aged or old woman dressed in a style suitable for a much younger woman 'жінка середнього віку або літня жінка, що одягнена не за віком'.

Для того, щоб повною мірою розкрити і описати особливості фразеологічних одиниць з гендерним компонентом, необхідно детально вивчити специфіку фразеологічного значення і встановити, яку роль в даному значенні грає гендерний компонент. За основу для даної роботи бралася концепція фразеологічного значення В. М. Телії [11], яка виділяє наступні макрокомпоненти семантичної структури ідіоми: дескриптивний макрокомпонент, який відповідає за логіко-понятійний аспект дійсності і відображає обсяг лексичного поняття; оцінний макрокомпонент, який підкреслює цінність поняття, що відображається ідіомою; мотиваційний макрокомпонент, що позначає образ, який відповідає можливому стану справ у реальності чи належить до ірреального подання дійсності; емотивний макрокомпонент, або все емоційне в семантиці ідіоми; стилістичний макрокомпонент, що сприяє посиленню або дисонансу емотивної модальності; граматичний макрокомпонент, що дає відомості про фонетичні, морфологічні, синтаксичні особливості і їх зміст. Завдяки І. В. Зиковій, поряд з усіма макрокомпонентами фразеологічного значення, уможлиблюється виділити гендерний макрокомпонент, який, накладаючись на дескрипцію фразеологізму, сприяє коректному відображенню культурних концептів мужності і жіночності. Гендерний макрокомпонент знаходиться у взаємодії з іншими в семантиці ідіоми, але складність його фіксації у семантиці ідіоми полягає в можливості розсіювання гендерних характеристик по всіх макрокомпонентах фразеологічного значення у разі відсутності експліцитних маркерів, що вказують на особу чоловічої або жіночої статі. Тому, щоб зафіксувати гендерний компонент у структурі фразеологічного значення необхідно проаналізувати усі його

макрокомпоненти "за допомогою розкриття різних механізмів імпліцитної реалізації гендерного компонента в значенні фразеологізму" [12: 31].

Аналіз гендерно маркованих фразеологізмів демонструє, що гендерний компонент може бути зафіксовано у різний спосіб: формально – гендерний компонент може бути реалізований у структурі ідіоми та ніяким чином не впливати на семантичні характеристики одиниці (ан *Aladdin's cave* 'печера Алладина' – a place full of valuable objects 'місце, де багато цінних речей'); або навпаки – структура фразеологізму не сигналізує про наявність будь-яких гендерних маркерів, але її тлумачення містить найменування статі або її метафоричне переосмислення (*a big fish in a small pond* – a person seen as important and influential only within a limited scope of a small organization or group 'людина, що має вплив тільки в межах маленької організації або групи'). Або навіть гендерні характеристики, які вказують на стать, можуть бути експліковані як в структурі фразеологічної одиниці, так і в дефініції, або навіть співпадати: *angry young man* 'сердитий молодий чоловік' – a young man who feels and expresses anger at the conventional values of society around him 'молода людина, яка відчуває і виражає гнів із приводу консервативних цінностей суспільства навколо нього'.

Для створення моделей лексикографічної репрезентації фразеологічних одиниць з гендерним компонентом необхідно визначити відношення до таких ключових питань фразеографії, як структура словникової статті, що дозволяє детальніше розглядати теоретичні і практичні завдання, які пов'язані зі складанням словників. Як зазначає Т. В. Ліхвідова: "Трактування словникової статті як особливого самостійного типу тексту дозволяє розглядати його інформативність як в аспекті цілісності, так і в аспекті розчленованості. Це дає можливість в дослідницьких цілях аналізувати кожну частину словникової статті окремо і в той же час враховувати її взаємодію з іншими частинами цілого" [13: 60].

У межах гендерних досліджень найбільш доцільним підходом до структури словникової статті представляється її трактування як специфічного типу мовної комунікації, що дає змогу отримати розуміння інформації, яка міститься у фразеологізмі. У фразеологічних виданнях англійської мови розрізняються два типи словникової статті: повна і скорочена. Повна структура словникової статті ділиться на чотири частини: одиниця, що підлягає тлумаченню; дефініція; глоса; ілюстративний приклад. Наприклад: *a mummy's / mother's boy* 'мамин синок' – a boy or man who allows his mother to have too much influence on him. *British & Australian*. *Derek's a bit of a mummy's boy*. He finished with his last girlfriend because his mother disapproved [8]. Як стає очевидним із прикладу, даний тип словникової статті містить фразеологізм, глосу, що свідчить про територіальну приналежність ідіоми, тлумачення та вживання даної ідіоми у контексті.

У свою чергу, скорочена структура складається з: одиниці, що підлягає тлумаченню; дефініції; глоси або ілюстративної частини. Прикладом цього може слугувати ідіома: *the men in grey suits* 'чоловіки в сірих костюмах' – men in business or politics who have a lot of power and influence although the public does not see them or know about them. As usual, it is the men in grey suits who will decide the future of the industry [10]. На відміну від попереднього типу, ця словникова стаття обмежується тільки фразеологічною одиницею, тлумаченням і контекстним використанням даної ідіоми (або прикладом з її участю).

Це вказує на те, що одиниця, що тлумачиться, і дефініція є фіксованими розділами словникової статті, а глоса й ілюстративна частина – взаємозамінні. Але найбільш ілюстративною із точки зору лексикографічного дослідження гендерного компонента фразеологізму є його дефініція, яка "складає частину тлумачення, але при цьому найбільш істотну і важливу частину, що містить основну семантичну характеристику фразеологічної одиниці" [14: 15]. Адже дефініція є опорним компонентом словникової статті, а саме, стрижнем для глоси й ілюстративної частини, які істотно доповнюють її, створюючи тим самим більше можливостей для аналізу фіксації гендерного компонента.

Теоретично, можна представити словникову статтю, що складається з фразеологізму, що тлумачиться і його дефініції, але практика показує, що зазвичай фразеологічні словники не мають двохкомпонентної структури словникової статті. Це можна пояснити тим, що дефініція тлумачить тільки денотативно-сигніфікативний аспект значення та не може давати вичерпних характеристик щодо трактування фразеологічної одиниці. І. В. Арнольд визначає лексичні трансформації (тобто словникові дефініції) як заміну ряду, який пояснюється іншим, тотожним першому по денотативному значенню [15: 60].

"Однією з основних лексикографічних проблем, пов'язаних зі словниковими визначеннями, є проблема уніфікації словникових дефініцій, спробою вирішення якої постає опрацювання типології словникових статей, що виступає водночас як теоретичне обґрунтування практики і як практичне завдання теорії лексикографії" [16: 151].

У практиці складання фразеологічних словників знаходять застосування найрізноманітніші типи дефініцій, від однослівної до досить об'ємної розгорнутої дефініції. Тому для достовірного тлумачення значення гендерно маркованих фразеологізмів необхідно досить чітко їх розрізняти. Одним із варіантів класифікації є типологія словникових дефініцій Х. Касареса, що має наступний характер: 1) реальні визначення, які розкривають суть предмета та можуть бути: генетичними, описовими або телеологічними (тими, що вказують на мету); 2) номінальні визначення (логічні), які вказують на

найближче родове поняття або на суттєву відмінну ознаку; 3) використання синонімічного або антонімічного еквівалента [17: 174].

Наступним, найбільш поширеним способом є класифікація, запропонована Д. І. Арбатським, яка дозволяє виділити наступні типи словникових дефініцій: описові, які будуються за родо-видовим принципом; релятивні, у значенні яких подаються синоніми; та дериваційні, або визначення значення за допомогою похідного слова [18: 81].

Р. А. Аюпова, яка займається безпосередньо описом фразеологічних одиниць, виділяє п'ять найбільш характерних типів словарних дефініцій:

1) опис за допомогою вільного словосполучення або речення; 2) комбінований тип дефініції; 3) опис за допомогою розгорнутої структури; 4) дефініція, яка складається з однієї лексеми; 5) дефініція-еквівалент фразеологізму або синоніма [19: 14].

Класифікації, що вивчалися, та аналіз специфіки словникових тлумачень досліджуваних одиниць дали змогу виділити такі типи словникових дефініцій фразеологічних одиниць:

- 1) описова дефініція;
- 2) однолексемна дефініція.

Тож, описова дефініція є найпоширенішим типом тлумачення фразеологізму, тому що, як вже відомо, при дефінуванні практично неможливо виділити зміст фразеологізму зі складових його лексем. Такий спосіб тлумачення є найбільш повноцінним з усіх вищезазначених, тому що розгорнуто тлумачить одиницю за допомогою розкриття її істотних і відмінних ознак. Описові дефініції відзначаються вільним порядком слів, використанням слів і виразів загальноживаної мови, а також відсутністю термінологічних позначень: *a Dear John letter* – a letter that you send to a man telling him you want to end a romantic relationship with him 'лист, в якому ти повідомляєш чоловіка про закінчення любовних стосунків'. За структурою ці дефініції можуть виступати як речення (*lounge lizard* – a man who spends a lot of time trying to meet rich people, especially women, in bars and at social occasions 'нероба, дозвольна гуляка; частий відвідувач дансингів, що шукає знайомства з багатими жінками'), або як словосполучення (*dogs of war* 'букв. військові пси' – mercenary soldiers 'солдати-найманці'). Однолексемна дефініція є дуже непродуктивним типом, так як використовується тільки у тих випадках, коли завдяки одному слову може надати вичерпне тлумачення фразеологічної одиниці, наприклад: *softer sex* – womankind 'жінки'.

Без сумнівів, вибір типу дефініції, передусім, залежить від того, в якому словнику вона використовується: в одномовному або двомовному. Тому за основу для дослідження бралися одномовні словники, адже вони дають повний опис зазначеної одиниці, а не просто надають її переклад.

Для коректного тлумачення гендерного компонента значення фразеологічних одиниць необхідно ретельно проаналізувати способи фіксації і реалізації гендеру в англійських словниках ідіом. Для цього, в ході аналізу лексикографічних джерел було виділено такі моделі лексикографічної репрезентації гендерного компонента:

- 1) ФО + глоса+ дефініція + ілюстративний приклад:

up the duff 'вагітна' – *British informal*. pregnant. At 19, he was married only because she was up the duff (he explains gallantly) (1994 Daily Telegraph) [10].

Даний тип моделі фіксує гендерний компонент у дефініції і ілюстративній частині. У свою чергу, глоса не містить додаткових характеристик, що сприяють фіксації гендерного компонента, однак свідчить про знижений характер ідіоми, позначаючи, що вона використовується в неформальній комунікації. Дана модель репрезентує найбільш розгорнутий тип словникової статті. Однак це не завжди сприяє виявленню додаткових відомостей щодо гендерної інформації, яка міститься в ідіомі, так як встановлено, що глоса не завжди повністю і адекватно передає гендерну інформацію.

- 2) ФО + дефініція + ілюстративний приклад:

give the bride away [for a bride's father] 'бути весільним батьком' – to accompany the bride to the groom in a wedding ceremony. Mr. Brown is ill. Who'll give the bride away? [10]

Як і у попередньої моделі, в плані гендерної ідентифікації, найрепрезентативнішими є дефініція та ілюстративний приклад. Незважаючи на те, що модель має скорочену трьохкомпонентну структуру, відсутність глоси не впливає на тлумачення гендерного компонента значення фразеологізму.

- 3) ФО + дефініція + глоса:

an admirable Crichton незрівнянний Крайтон' – a person who excels in all kinds of studies and pursuits, or who is noted for supreme competence. This expression originally referred to James Crichton of Clunie (1560-85?), a Scottish nobleman renowned for his intellectual and physical prowess. In J. M. Barrie's play *The Admirable Crichton* (1902), the eponymous hero is a butler who takes charge when his master's family is shipwrecked on a desert island [10].

Цей тип моделі лексикографічної репрезентації гендерного компонента характеризується наявністю наступних складових: фразеологічна одиниця, тлумачення та розгорнута етимологічна глоса. У даному випадку спостерігається скорочена структура словникової статті, у ході аналізу якої уможливорюється декодування гендерного компонента завдяки лексемі *person* у дефініції (яка може позначати денотатів як

чоловічої, так і жіночої статі) та етимологічним даним у глосі, що розкриває історичну інформацію щодо походження ідіому.

Вивчення особливостей лексикографування фразеологічних одиниць з гендерним компонентом дозволяє зробити **висновки**:

1. Повноцінне лексикографічне тлумачення гендерного компонента значення фразеологізмів не представляється можливим без дослідження структури словникової статті. Адже різностороння лінгвістична характеристика, яку має словарна стаття дозволяє розглядати її як організований текст, що, у свою чергу, забезпечує однозначне розуміння гендерної інформації, яку він охоплює. Аналіз лексикографічних дефініцій фразеологізмів різних словників сучасної англійської мови дозволяє об'єктивно визначити об'єм і зміст інформації про одиницю фразеологізму, а також виявити нові тенденції у лексикографічній практиці.

2. Раціональним підходом до дослідження репрезентації гендерно маркованих ідіом в структурі словників є виділення окремих лексикографічних моделей, які обмежуються трьох- або чотирьохкомпонентною структурою. С точки зору декодування гендерного компонента найпоказовішими можуть бути дефініція та ілюстративна частина, але в окремих випадках і етимологічна глоса, що часто може давати вичерпні дані стосовно походження ідіому.

3. Дослідження моделей лексикографічної репрезентації фразеологічних одиниць з гендерним компонентом демонструє, що найпродуктивнішою є розгорнута модель, яка містить чотири компоненти, а їх комбінація в певних випадках може сприяти розширенню і доповненню тлумачення гендерного компонента значення англійських фразеологічних одиниць.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Васькова О. А. Гендер как предмет лексикографического описания (на материале фразеологии) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / О. А. Васькова. – Москва, 2006. – 177 с.
2. Вишнякова Ю. В. Лингвокультурологическое описание гендера в лексикографии (на материале анализа мифологических персонажей) : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 "Теория языка" / Ю. В. Вишнякова. – Ярославль, 2006. – 19 с.
3. Graham A. The Making of a Nonsexist Dictionary / A. Graham ; [in : Thorne B. and Henley N. (eds.)]. – Newbury House, 1975. – P. 52–77.
4. Колесникова М. С. Лексикографические аспекты современных гендерных исследований / М. С. Колесникова // Гендер как интрига познания : [сборник статей]. – М. : Рудомино, 2002 – С. 28–37.
5. Kramarae C. A Feminist Dictionary / C. Kramarae, P. Treichler. – Boston : Pandora's Press, 1985. – 99 p.
6. Соколова А. Г. Лексикографическая дефиниция как предмет лингвистического описания : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 "Русский язык" / А. Г. Соколова. – Архангельск, 2011. – 23 с.
7. Кунин А. В. Англо-русский фразеологический словарь / А. В. Кунин. – М. : "Живой язык", 1998. – 944 с.
8. Cambridge International Dictionary of Idioms. – UK, Cambridge, 1999. – 587 p.
9. Longman Dictionary of Language and Culture / [ed. by B. Duckett]. – Addison Wesley Longman, 1998. – 1568 p.
10. Oxford Dictionary of English Idioms. – N.Y. : Oxford University Press, 1993. – 685 p.
11. Телия В. Н. Метафоризация и ее роль в создании языковой картины мира / В. Н. Телия // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира / В. Н. Телия. – Москва, 1988. – С. 173–204.
12. Зыкова И. В. Способы конструирования гендера в английской фразеологии / И. В. Зыкова. – Москва : Едиториал УРСС, 2003. – 232 с.
13. Лиховидова Т. В. Фразеологическое толкование коннотативного аспекта значения фразеологических единиц (на материале адвербиальных фразеологизмов современного английского языка) : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Т. В. Лиховидова. – Москва, 1978. – 26 с.
14. Помигуев Г. П. Построение словарных дефиниций во фразеологических словарях английского языка (на материале сочинительных фразеологических единиц) : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.04 "Германские языки" / Г. П. Помигуев. – Ленинград, 1974. – 16 с.
15. Арнольд И. В. Семантическая структура слова в современном английском языке и методика её исследования / И. В. Арнольд. – Л. : Просвещение, 1966. – 20 с.
16. Сарбаш О. С. Семантика позитивної емотивної лексики : лінгвокогнитивний та лексикографічний аспекти (на матеріалі англійської, української та новогрецької мов) : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.17 / О. С. Сарбаш. – Донецьк, 2008. – 231 с.
17. Касарес Х. Введение в современную лексикографию / Х. Касарес. – М. : Изд-во иностр. лит., 1958. – 116 с.
18. Арбатский Д. И. Толкования значений слов. Семантические определения / Д. И. Арбатский. – Ижевск : Удмуртия, 1977. – 100 с.
19. Аюпова Р. А. Проблемы лексикографического описания фразеологических единиц (на материале английского, русского и татарского языков) : автореф. дисс. на соискание уч. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.02 "Языки народов Российской Федерации (татарский язык)" / Р. А. Аюпова. – Казань, 2009. – 60 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Vas'kova O. A. Gender kak predmet leksikograficheskogo opisaniya (na materiale frazeologii) [Gender as the Subject of the Lexicographical Description (on the Material of Phraseology)] : dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.19 / O. A. Vas'kova. – Moskva, 2006. – 177 s.
2. Vishnyakova Yu. V. Lingvokul'turologicheskoe opisaniye gendera v leksikografii (na materiale analiza mificheskikh personazhey) [Lingual Culturological Gender Description in Lexicography (on the Material of the Analysis of Mythical Characters)] : avtoref. diss. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.19 "Teoriya yazyka" / Yu. V. Vishnyakova. – Yaroslavl, 2006. – 19 s.
3. Graham A. The Making of a Nonsexist Dictionary / A. Graham ; [in : Thorne B. and Henley N. (eds.)] / A. Graham. – Newbury House, 1975. – P. 52–77.
4. Kolesnikova M. S. Leksikograficheskie aspekty sovremennykh gendernykh issledovaniy [Lexicographical Aspects of Modern Gender Researches] / M. S. Kolesnikova // Gender kak intriga poznaniya [Gender as an Intrigue of Consciousness] / M. S. Kolesnikova. – M. : Rudomino, 2002 – S. 28–37.
5. Kramarae C. A Feminist Dictionary / C. Kramarae, P. Treichler. – Boston : Pandora's Press, 1985. – 99 p.
6. Sokolova A. G. Leksikograficheskaya definitsiya kak predmet lingvisticheskogo opisaniya [Lexicographical Definition as the Subject of the Linguistical Description] : avtoref. diss. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 "Russkiy yazyk" / A. G. Sokolova. – Arkhangel'sk, 2011. – 23 s.
7. Kunin A. V. Anglo-russkiy frazeologicheskii slovar' [English Russian Phraseological Dictionary] / A. V. Kunin. – M. : "Zhivoy yazyk", 1998. – 944 s.
8. Cambridge International Dictionary of Idioms. – UK, Cambridge, 1999. – 587 p.
9. Longman Dictionary of Language and Culture / [ed. by B. Duckett]. – Addison Wesley Longman, 1998. – 1568 p.
10. Oxford Dictionary of English Idioms. – N.Y. : Oxford University Press, 1993. – 685 p.
11. Teliya V. N. Metaforizatsiya i yeyo rol' v sozdaniy yazykovoy kartiny [Metaphorization and its Role in the Creation of the Language Picture] / V. N. Teliya // Rol' chelovecheskogo faktora v yazyke. Yazyk i kartina mira [Role of Human Factor in the Language. Language and World's Picture]. – Moskva, 1988. – S. 173–204.
12. Zhukova I. V. Sposoby konstruirovaniya gendera v angliyskoy frazeologii [Ways of Gender Construction in English Phraseology] / I. V. Zhukova. – Moskva : Editorial URSS, 2003. – 232 s.
13. Likhovidova T. V. Frazeologicheskoe tolkovanie konnotativnogo aspekta znacheniya frazeologicheskikh edinit (na materiale adverbial'nykh frazeologizmov sovremennogo angliyskogo yazyka) [Phraseological Explanation of the Connotative Aspect of Phraseological Units Meaning in the Modern English] : diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / T. V. Likhovidova. – Moskva, 1978. – 26 s.
14. Pomiguyev G. P. Postroeniye slovarnykh definitsiy vo frazeologicheskikh slovaryakh angliyskogo yazyka (na materiale sochnitel'nykh frazeologicheskikh edinit) [Construction of Vocabulary Definitions in the Phraseological Vocabularies of English Language (on the Material of Constructive Phraseological Units)] : avtoref. diss. na soiskanie uch. stepeni kand. filol. nauk : spets. 10.02.04 "Germanskyye yazyki" / G. P. Pomiguyev. – Leningrad, 1974. – 16 s.
15. Arnol'd I. V. Semanticheskaya struktura slova v sovremennom angliyskom yazyke i metodika yeyo issledovaniya [Semantic Word Structure in the Modern English and Methodology of its Research] / I. V. Arnol'd. – L. : Prosveshchenie, 1966. – 20 s.
16. Sarbash O. S. Semantika pozytyvnoi emotyvnoi leksyky : lingvokognitivnyy ta leksyografichnyy aspekty (na materialy angliys'koi, ukrains'koi ta novogrets'koi mov) [Semantics of Positive Emotive Lexis : Lingual Cognitive and Lexicographical Aspects (on the Material of English, Ukrainian and New Greek Languages)] : diss. ...kand. filol. nauk / O. S. Sarbash. – Donetsk, 2008. – 231 s.
17. Kasares H. Vvedeniye v sovremennuyu leksikografiyu [Introduction into the Modern Lexicography] / H. Kasares. – M. : Izd-vo inostr. lit., 1958. – 116 s.
18. Arbatskiy D. I. Tolkovaniya znacheniy slov. Semanticheskie opredeleniya / D. I. Arbatskiy. – Izhevsk : Udmurtiya, 1977. – 100 s.
19. Ayupova R. A. Problemy leksikograficheskogo opisaniya frazeologicheskikh edinit (na materiale angliyskogo, russkogo i tatarskogo yazykov) [Issues of Lexicographical Description of Phraseological Units (on the Material of English, Russian, Tartar Languages)] : avtoref. diss. ...dokt. filol. nauk : spets. "Yazyki narodov Rossiyskoy Federatsii (tatarskiy yazyk)" / R. A. Ayupova. – Kazan, 2009. – 60 s.

Матеріал надійшов до редакції 18.02. 2014 р.

Павленко Н. О. Модели лексикографической репрезентации фразеологических единиц с гендерным компонентом.

Статья посвящена исследованию особенностей описания фразеологических единиц с гендерным компонентом в лексикографических изданиях английского языка. Определена структура словарной статьи, что позволяет детальнее рассматривать задания, связанные с составлением английских фразеологических словарей. Проанализированы основные подходы к классификации словарных дефиниций как наиболее иллюстративных компонентов с точки зрения гендерной информации, содержащейся во фразеологизме. Выделены распространенные типы лексикографических моделей фразеологических единиц с гендерным компонентом.

Ключевые слова: *фразеологическая единица, гендерный компонент, модель лексикографической репрезентации.*

Pavlenko N. O. Models of Lexicographical Representation of Phraseological Units with Gender Component.

This article deals with the research of peculiarities of description of phraseological units with the gender component in the English lexicographical sources. The structure of a dictionary entry is defined. That allows covering more tasks, connected with English phraseological dictionary making, in more detail. The main approaches to classifications of dictionary entries as the most illustrative components from the point of view of the gender information, contained in phraseological units, are analyzed. The most wide-spread types of models of the lexicographical representation of phraseological units with the gender component are singled out.

Key words: *phraseological unit, gender component, model of lexicographical representation.*